

KİTAP İNCELEMESİ

Çatışma Yönetimi

Emin KARİP

Mikail YALÇIN

*Gaziosmanpaşa Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü
Eğitim Yönetimi ve Denetimi Yüksek Lisans Öğrencisi
mikailyalcin@gmail.com*

Bu çalışmada Doç.Dr. Emin KARİP'in hazırladığı “Çatışma Yönetimi” adlı kitabın incelemesi yapılmıştır. Kitabın birinci baskısı 1999 yılında yapılmıştır. İncelenen kitap ise kitabın 2003 yılında yayımlanan üçüncü baskısıdır ve 233 sayfadan oluşmaktadır.

En az iki insanın, hatta bireyin tek başına kendisinin bile yaşayabileceği çatışmalar insan hayatını etkileyen önemli değişkenlerdendir. Çatışma, toplumsal taraflar arasındaki ilişkilerde, etkinliklerde ve davranışlarda uyumsuzluklar olarak tanımlanmaktadır. Bu uyumsuzluk ve sorunların yok edilmesi ise ancak bunlara neden olan çatışmaların iyi yönetilmesi ile mümkündür.

Kitabın birinci bölümünde esas olarak çatışma kavramı üzerinde durulmuştur. Bölümün devamında çeşitli yönetim yaklaşımlarının çatışmayı nasıl tanımladıkları ve nasıl çözmeye çalıştıkları açıklanmıştır. Çatışmanın evreleri verilmiş, çeşitli çatışma türlerinden bahsedilmiştir. Daha sonra çatışmanın kaynakları belirtilmiş ve çatışmaların olası olumlu ve olumsuz sonuçlarına yer verilmiştir.

İkinci bölümde ise çatışma yönetimi stratejileri açıklanmaktadır. Bu bölümde öncelikle çatışma yönetimi kavramı üzerinde durulmuş, çatışmaların izlenmesi ve ortaya çıkarılması, çatışma yönetimini etkileyen faktörler ve çatışma yönetimi stratejileri açıklanmıştır. Çatışma yönetimi stratejileri de bütünleştirme, uyma-itaat etme, hükmetme-üstünlük kurma, kaçınma, uzlaşma-karşılıklı ödün verme ve uygun stratejinin seçimi alt başlıklarında incelenmiştir.

Üçüncü bölümde kızgınlık kavramı ve çatışma anında kızgınlığın kontrol altına alınması üzerinde durulmuştur. Bölümün alt başlıklarında ise kızgınlık duygusu ve kızgınlık duygusunun boyutları, kızgınlık anında bireylerin gösterdikleri tepkiler ve kızgınlığın nasıl yönetileceği konuları ele alınmıştır. Kızgınlık yönetimi davranışı da kızgınlığın farkına varılması, kızgınlık uyarımının kontrol edilmesi, kızgınlığa neden olan varsayımların değiştirilmesi, kızgınlığın nedenini belirlenmesi, bireyin kendini güçlendirmesi ve kızgınlığın ifade edilmesi alt başlıklarında açıklanmıştır.

Dördüncü bölümde, iletişim kavramı ve iletişimin çatışma sürecinde kullanılması konuları ele alınmıştır. Çatışmaların oluşmadan önlenmesi ya da oluşuktan sonra olumlu bir şekilde yönetilmesi ve çözülmesi için vazgeçilmez olarak nitelenen iletişim becerisi; iletişim süreci, bireylerin iletişim yeterliliği, iletişim biçimleri ve diyalog kurma alt başlıklarında incelenmiştir.

Beşinci bölüm ise çatışma sürecinde üçüncü taraflar ve bu tarafların çatışmada arabuluculuk rollerini içermektedir. Çatışma yaşayan bireylerin çatışmayı her zaman kendi aralarında çözemeyebilecekleri, bazen de üçüncü bir tarafın arabuluculuğunu tercih edebilecekleri vurgulanmıştır. Bu bölüm destek ve anlaşma rolleri olarak ikiye ayrılan üçüncü tarafların rolleri; biçimi, süreci ve yöneticinin arabuluculuğu ile arabuluculuk kavramı ve iletişim-yardım, anlaşırma-yönlendirme, işlevsel olarak nitelenen arabuluculuk stratejileri alt başlıklarından oluşmaktadır.

Altıncı bölümde anlaşmazlıkların müzakere edilmesi konusu ele alınmaktadır. Bu bölümde çatışmalarda müzakerenin önemi ve müzakere süreci anlatılmıştır. Müzakere ve pazarlık kavramları, anlaşmazlıkların müzakere edilmesi; müzakere kararı, müzakerenin önkoşulları, müzakere için hazırlık, müzakerenin yürütülmesi, müzakerede çıkarlar, haklar, güç ve ilkeli müzakere yöntemi alt başlıklarında incelenmiştir.

Kitabın yedinci ve son bölümünü okullarda çatışma yönetimi üzerine bir araştırma oluşturmaktadır. Örnekleme Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesinde Milli Eğitim Bakanlığının düzenlediği yönetici yetiştirme programına katılan 297 yönetici adayından oluşan araştırma yöntem, bulgular ve yorum ile sonuç ve öneriler bölümlerinden oluşmaktadır.

Çatışmanın hem bireysel hem de bireylerarası yaşanabilecek bir olgu olduğunu kabul edersek, yaşanılacak çatışmaların yönetilmesinde ve çözülmesinde, çatışmanın ne olduğunu, çatışmanın gerçekleştiği sürecin ve çatışma yönetim stratejilerinin iyi bilinmesi gerektiğini söyleyebiliriz. Bu nedenle çatışma ve çatışma yönetimi konularında kuramsal bilgiler ve stratejiler içeren bu kitap yöneticilere, anne-babalara, öğretmenlere daha genelde ikili ilişkiler yaşayan tüm bireylere faydalı olacağı düşünülmektedir.

Kaynak

Karip, E. (2003). Çatışma Yönetimi. PegemA Yayıncılık, Ankara.